

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

HUDEBNÍ FAKULTA

Hudební umění

Zpěv

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Doc. Zdeněk Vimr – pedagog a sbormistr DJKT Plzeň

Rostislav Florian, DiS.

Vedoucí práce: Doc. MgA. Helena Kaupová

Oponent práce: prof. MgA. Ivan Kusnjer

Datum obhajoby: 3. 6. 2019

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha, 2019

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

MUSIC AND DANCE FACULTY

Art of music

Voice

BACHELOR'S THESIS

**Doc. ZDENĚK VIMR – TEACHER AND CHOIRMASTER IN
THE PILSEN THEATRE**

Rostislav Florian, DiS.

Thesis Supervisor: Doc. MgA. Helena Kaupová

Thesis Opponent: Prof. MgA. Ivan Kusnjer

Date of thesis defence: 3. 6. 2019

Academic title granted: BcA.

Prague, 2019

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou/magisterskou/disertační práci na téma

Doc. Zdeněk Vimr – pedagog a sbormistr DJKT Plzeň

vypracoval(a) samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne

.....
podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Abstrakt

Bakalářská práce se zaměřuje na sbormistra Doc. Zdeňka Vimra, který v letošním roce ukončuje svoji kariéru, a je pro plzeňské publikum vysoce ceněnou osobností. Velký důraz je kladen na životopisnou stránku tohoto sbormistra, jeho pedagogickou činnost a především činnost v oboru sbormistrovství. V tomto směru jsou zde zpracovány sbory, se kterými pan Vimr dlouhodobě spolupracoval. Je zde také shrnuta historie plzeňského divadla Josefa Kajetána Tyla, kde Zdeněk Vimr působí přes dvacet let. Práce je zakončena rozhovorem s touto osobností.

Klíčová slova : opera, DJKT, Doc. Zdeněk Vimr, sbormistr

Abstract

Bachelor thesis focuses on choirmaster Doc. Zdeněk Vimr, who ends his career this year, and is a highly regarded personality for the Pilsen audience. Great emphasis is placed on the biographical side of this choirmaster, his pedagogical activities and especially his activities in the field of choirmastering. For this reason, choirs with which Vimr has worked for a long time have been analyzed. There is also a summary of the history of the Pilsen theater by Josef Kajetán Tyl, where Zdeněk Vimr has been active for over twenty years. The thesis ends with an interview with this person.

Keywords : opera, DJKT, Doc. Zdeněk Vimr, choirmaster

Obsah

Úvod.....	1
1. Zdeněk Vimr.....	2
1.1. Životopis.....	2
1.2 Pedagogická činnost.....	5
1.3 Osobnost sbormistra.....	8
1.4. Sbormistrovská činnost mimo DJKT.....	11
1.4.1 Česká píseň.....	11
1.4.2 Nová Česká píseň.....	15
2. Divadlo Josefa Kajetána Tyla.....	19
2.1 Historie operní scény.....	19
2.2 Bedřich Macenauer a Zdeněk Vimr.....	22
3. Rozhovor s Doc. Zdeňkem Vimrem.....	24
Závěr.....	27
Soupis použitých pramenů a literatury.....	28
Přílohy.....	30

Úvod

Pod vedením sbormistra docenta Zdeňka Vimra pracuji již několik let. Je to osobnost plzeňské sborové scény a sborového kulturního dění. Z tohoto důvodu byl před rokem oceněn ministerstvem kultury. Toto vyznamenání převzal z rukou bývalého ministra kultury Ilji Šmída.

Svoji práci bych rád zaměřil biograficky na život a dílo Zdeňka Vimra. Chci se zaměřit na zpracování jeho životopisu. Ve stejné myšlence bych rád zhodnotil jeho pedagogickou činnost, která jej doprovází od ukončení vysoké školy a je nesmírně důležitá v jeho rozvoji. A v neposlední řadě je na místě zpracování historie sborů, s nimiž Zdeněk Vimr přišel jako sbormistr do kontaktu. Mezi tyto sbory řadím především Českou píseň a Novou Českou píseň.

Nerad bych však opomenul operní sbor divadla Josefa Kajetána Tyla (dále jen DJKT), který je završením Vimrova sbormistrovství. Chtěl bych, aby této kapitole předcházela stručná historie plzeňského divadla se zaměřením na operní soubor. S tím souvisí také předchůdci Zdeňka Vimra, kteří postupně formovali koncepci operního sboru až do Vimrova převzetí.

V závěru práce bych rád uskutečnil s docentem Zdeňkem Vimrem rozhovor, který by měl korespondovat s tématy zpracovanými v této práci.

1. Zdeněk Vimr¹

1.1. Životopis

Sbormistr Zdeněk Vimr se narodil 17. ledna 1952 v Plzni. Oba rodiče byli zaměstnanci Škodových závodů. Matka Anna jako účetní a otec Zdeněk jako úředník. Již během základní školy navštěvoval tehdejší Lidovou školu umění ve Starém Plzenci. Zde se věnoval hře na klavír a také se zúčastnil několika soutěží, ve kterých získal řadu ocenění.

V roce 1971 nastoupil na Pedagogickou fakultu v Plzni jako student oboru Učitelství pro 6. - 9. ročník ZŠ, s aprobací Hudební výchova a Český jazyk. Zde se také setkal se svým muzikantským vzorem PhDr. Jaromírem Kloboukem², jenž ve Zdeňku Vimrovi začal formovat hlubší vztah k hudbě. Během studia se zúčastnil také několika interpretačních soutěží jak klavírních, tak i pěveckých. V roce 1971 byl přijat na základě doporučení profesorky Doc. Vlasty Bokůvkové jako tenorista do České písně, kterou v té době vedl sbormistr a skladatel Zdeněk Lukáš³. Ten se v dalších letech stal pro Zdeňka Vimra nejen velkým vzorem v oblasti sbormistrovství, ale především dlouholetým přítelem.

Zdeněk Vimr byl již při studiích velice aktivním muzikantem. Pod jeho vedením se dařilo Komornímu studentskému sboru, který několikrát úspěšně vystoupil na veřejnosti, a také se mu dostalo možnosti vystupovat v bývalé Německé demokratické republice. I přes veškeré úspěchy a aktivní činnost hrozilo Zdeňku Vimrovi vyloučení z Pedagogické fakulty z politických důvodů. K této skutečnosti došlo díky koncertu na schodišti fakultní budovy ve Veleslavínově ulici. Zde sbor přednesl díla starých mistrů při osvětlení pouhými svícemi. To bylo bráno jako revolta proti tehdejšímu režimu a Vimr se musel podrobit několika výslechům. Ten však celou situaci ustál a v roce 1975 zakončil studium obhajobou diplomové práce na téma : '*Historie pěveckého spolku Hřímaly*'.³

Po studiích začal vyučovat na Lidové škole umění v Rokycanech. Jeho předmětem byla hudební nauka. Avšak tuto praxi po roce opustil, neboť mu bylo nabídnuto místo asistenta na katedře Hudební výchovy na Pedagogické fakultě v Plzni. Zde se již od počátku specializoval na sborový zpěv a také začal spolupracovat na vedení Vysokoškolského ženského sboru.

1 Příloha č.1

2 PhDr. Jaromír Klobouk (1915 – 2004) – Vysokoškolský profesor a dirigent – pozn. autora

3 Zdeněk Lukáš (1928 – 2007) – Jeden z nejlepších skladatelů 2 pol. 20. století – pozn. autora

Ten od roku 1981 již řídil samostatně. Z počátku vyučoval semináře hudební výchovy, didaktiku a klavír na 1. stupni ZŠ, ale v roce 1978 byl jmenován odborným asistentem a začal se orientovat na výuku intonace a řízení sboru. Později se začal věnovat i výuce hlasové. Během této praxe se zúčastnil všech dostupných seminářů z oblasti vedení pěveckých sborů od lektorů Čestmíra Staška, Milana Uherka, Zbyňka Mrkose aj., a také studoval v rámci závodní školy ROH u bývalého šéfdirigenta Plzeňského rozhlasového orchestru Antonína Devátého.

Rok 1979 byl pro Zdeňka Vimra zásadním. V tomto roce dostal pod své vedení stabilní sborové těleso Českou píseň. Tato možnost, jak Zdeněk Vimr uvádí, mu přinesla skutečnou uměleckou činnost. Sbor totiž pod jeho vedením nahrál celou řadu rozhlasových nahrávek, zúčastnil se několika soutěží, ale především byl koncertně aktivní nejen na půdě Československé socialistické republiky, ale také v zahraničí. V roce 1990 došlo k rozdělení České písně a Zdeněk Vimr začal pracovat s novým tělesem Novou Českou písní. S tímto sborem po krátké době navázal na úspěchy a činnost České písně.

V roce 1994 obhájil pan Vimr svoji docenturu v oboru Hudební výchova se zaměřením na sbormistrovství. Praktickou část obhajoval na Ostravské univerzitě před Jiřím Chválou, Lubomírem Mátlem a Lumírem Pivovarským, teoretickou před univerzitní vědeckou radou. Vše po necelých dvaceti letech praxe na vysoké škole. Tímto okamžikem se zdálo, že jeho práce na vysoké škole bude mít ještě dlouhého trvání. Bohužel na přelomu desetiletí došlo na Západočeské univerzitě k vlně propouštění z důvodů nedostatečné akreditace, a tím i ke zrušení několika studijních oborů. Tyto změny se dotkly také pedagogické fakulty, především katedry hudební. S odchodem dosavadní vedoucí katedry Doc. PhDr. Jany Jindrové⁴, CSc. do důchodu byl vyhlášen konkurz na nového vedoucího katedry. Tohoto konkurzu se zúčastnil jak Zdeněk Vimr, tak i dlouholetý skladatel a pedagog Jiří Bezděk. Ten konkurz vyhrál a Zdeněk Vimr byl pravomocně, ač neodůvodněně, v roce 2013 propuštěn pro 'nadbytečnost'.

4 Doc. PhDr. Jana Jindrová, CSc. - renomovaná pedagožka a klavíristka, vedoucí hudební katedry do roku 2009 – pozn. autora

Rok 1994 však nebyl jen rokem, kdy Zdeněk Vimr úspěšně absolvoval habilitační řízení, ale byl také zlomovým v profesním životě. V tomto roce totiž pan Vimr nastoupil na místo sbormistra operního sboru divadla Josefa Kajetána Tyla. Délku jeho působení na této pozici lze pojmenovat jedním slovem. Čtvrtstoletí, tak dlouho se tento sbormistr věnuje pěveckému sboru DJKT a díky takto dlouhé době usilovné práce s tímto tělesem mohl se sborem pracovat s myšlenkou dlouhodobé koncepce. A ta se mu dařila a daří. Plzeňský operní sbor je veden k pravidelné, opravdu profesionální práci, která je odměňována jak velice kladnými recenzemi, tak také Vimrovým pochopením, přátelským přístupem a uznáním. Je však třeba si uvědomit, že byl stále také sbormistrem Nové České písně. V jejím čele absolvoval mnoho koncertů a zájezdů. Dvacet sedm let vedl Zdeněk Vimr toto těleso a někteří členové s ním pracovali skoro čtyřicet let od jeho převzetí České písně. Tuto kariéru sbormistra amatérských sborů ukončil 26. ledna 2018 v Západočeském muzeu v Plzni, kde dirigoval svůj poslední koncert. Zde byl tehdejším ministrem kultury a Vimrovým dlouholetým přítelem Iljou Šmídem vyznamenán oceněním ministerstva kultury *'Artis Bohemiae Amicis'*.⁵

Letošní divadelní sezóna 2018/2019 je Vimrova poslední a nejnáročnější. Během této sezony dosud nastudoval se sborem DJKT čtyři náročná představení, v nichž sbor má své opodstatnění a důležitost. Díla *'Nabucco'*, *'Veselá vdova'*, *'Idomeneo'* a *'Iris'* jsou žánrově i dobově rozdílná. Vimra však čekají ještě dva poslední úkoly. Jedním z nich je nastudování opery *'Šelma sedlák'* od Antonína Dvořáka a poslední projekt sezóny DJKT *'Noc s operou'*, kdy se Plzeňané budou moci zaposlouchat do melodií opery *'Nabucco'* pod širým nebem.

⁵ „Medaile Artis Bohemiae Amicis je určena k ocenění dlouhodobé a významné činnosti fyzické osoby, jež cílevědomě přispěla nebo přispívá k šíření dobrého jména české kultury v tuzemsku i v zahraničí“ - mkr.cz. *Ministerstvo kultury České republiky* [online]. Dostupné z: <https://www.mkr.cz/oceneni-artis-bohemiae-amicis-72.html>

1.2 Pedagogická činnost

Zdeněk Vimr se začal věnovat pedagogické činnosti ihned po svém absolvování Pedagogické fakulty v Plzni, kdy nastoupil jako pedagog na Lidovou školu umění v Rokycanech. Zde ale působil pouhý rok, neboť byl v roce 1976 přijat jako asistent katedry hudební výchovy na plzeňskou Pedagogickou fakultu. Od samého počátku se zaměřil na sborový zpěv, což jej také dovedlo ke spolupráci s kolegou Jiřím Fuchsem, s nímž vedl Vysokoškolský ženský sbor. Později po odchodu Jiřího Fuchse do Českých Budějovic v roce 1981 tento sbor převzal a postupně se ve výuce zaměřil především na vedení seminářů Hudební výchovy, Didaktiku hry na klavír pro 1. stupeň základních škol a na lidovou píseň. Po jmenování do funkce odborného asistenta v roce 1978 se Z. Vimr zaměřil hlavně na výuku intonace a řízení sboru. Společně s těmito obory souvisela také hlasová výchova, neboť znalost práce s lidským hlasem by měla být sbormistrům známa. Této disciplíně se měl možnost učit od Doc. PhDr. Vlasty Bokůvkové⁶, CSc. již během svých studií, a tak měl možnost získané odborné znalosti předávat dalším studentům Pedagogické fakulty. Vzhledem k doplňování vzdělání sebe sama se Zdeněk Vimr pravidelně účastnil pěveckých seminářů a seminářů o vedení pěveckých sborů u významných sbormistrů. Své zkušenosti a poznatky se snažil aplikovat ve své práci. To se mu do jisté míry podařilo. V 1990 byl díky své zodpovědné a přínosné práci jmenován do funkce zástupce vedoucí katedry hudební kultury a o tři roky později byl zvolen dokonce do akademického senátu fakulty. V roce 1994 úspěšně obhájil habilitační práci a získal titul docenta. Tyto úspěchy v něm rozžehly snahu o zajištění kvalitnějších prostor a vybavení pro studenty katedry. Společně s tím se také zapojil s ostatními kolegy do vytváření konceptu na akreditaci nových hudebních oborů na Pedagogické fakultě.

6 Doc. PhDr. Vlasta Bokůvková, CSc. - nar. 6. 1. 1931 – významná osobnost v plzeňském kulturním životě a dlouholetá pedagožka na Pedagogické fakultě v Plzni – pozn. autora

Po odchodu dosavadní vedoucí katedry, Doc. PhDr. Jany Jindrové, CSc., byl vyhlášen konkurz na nového vedoucího katedry, kdy se do výběrového řízení přihlásili docent Zdeněk Vimr a docent Jiří Bezděk. Po proběhnutí konkurzu byl Jiří Bezděk vyhodnocen jako vhodnější kandidát a z nepochopitelných profesních či osobních důvodů nechal Jiří Bezděk dlouholetého člena katedry Zdeňka Vimra v roce 2013 propustit. Bohužel v té době došlo k odchodu více schopných pedagogů a obory, na jejichž akreditaci se Z. Vimr a jeho další kolegové podíleli, byly postupně zrušeny a nahrazeny jednotným oborem *'Hudba se zaměřením na vzdělávání'*.

Zdeněk Vimr se však své pedagogické praxe zcela nevzdal. V září roku 2015 se zapojil do výuky ansámblového a sborového zpěvu na Konzervatoři v Plzni. Na sborovém zpěvu se věnoval především těm studentům, kteří nestudovali zpěv, a dával jim možnost pochopit důležitost sborového tělesa a jeho náročnou a intenzivní práci. Se studenty zpěvu pracoval hlavně na dílech Zdeňka Lukáše, který díky své čisté kompozici byl pro zpěváky vhodným materiálem k nácviku nejen správné intonace a vytvoření si citu pro kompaktnost celého tělesa, ale také k jedné z nejdůležitějších disciplín, a to čtení z listu. Tato disciplína byla učiteli intonace a rytmu na plzeňské konzervatoři často opomíjena, byť minimálně studenti pěveckého oddělení by tento typ práce měli alespoň částečně ovládat. Doc. Vimr se studenty pracoval i na dalších dílech, která byla uváděna v rámci operního studia konzervatoře. Pod jeho rukama studenti nastudovali ansámblové party z *'The Fairy Queen'* Henryho Purcella, *'Žákovské Vigilie'* Jaroslava Krčka, *'Svítáníčka'* Jana Málka, *'Trobadorské zpěvy'* Oldřicha Františka Korteho a v neposlední řadě i mnohem složitější party z *'Le nozze di Figaro'* od Wolfganga Amadea Mozarta. Figarova svatba byla bohužel posledním z Vimrových ansámblů na konzervatoři. V červnu 2017 totiž z rodinných důvodů svoji pedagogickou práci na konzervatoři ukončil a předal studenty zpěvu svému bývalému kolegovi z pedagogické fakulty Mgr. Vítu Aschenbrennerovi, Ph.D., který ansámblový zpěv učí dodnes. Je odborným asistentem na katedře hudební kultury a také velice úspěšným sbormistrem i v práci s amatérskými sbory, obdobně jako jeho předchůdce. I když Zdeněk Vimr opustil pedagogickou fakultu a konzervatoř, stále se snaží mladé a schopné externisty operního sboru učit dovednostem, které by každý zpěvák měl ovládat.

Je třeba ještě zmínit alespoň několik pěveckých osobností, které prošly na pedagogické fakultě Vimrovým vedením. V první řadě je třeba jmenovat dva v dnešní době nejúspěšnější české pěvce. Aleš Briscein a Adam Plachetka měli možnost studovat na pedagogické fakultě obor sólový zpěv. Hlavní disciplínu oba umělci studovali u Doc. MgA. Svatavy Luhanové, bývalé vedoucí katedry zpěvu, která je dodnes profesorkou na plzeňské konzervatoři a její studenti patří mezi jedny z nejlepších této konzervatoře. Zdeněk Vimr při vzpomínání na tyto dva nadané studenty řekl, že neviděl připravenějších a schopnějších zpěváků, s ohromným darem a velikou pokorou. Další z osobností, která prošla pod rukama Doc. Zdeňka Vimra, byl Václav Lemberk, který ve studiích pokračoval na Akademii múzických umění v Praze pod vedením profesora Doc. Ivana Kusnjera a dodnes je předním sólistou Národního divadla v Praze.

1.3 Osobnost sbormistra

Výrazným faktorem, jenž ovlivňuje umělecký vývoj především amatérských sborových těles, je kvalita a koncepční smýšlení sbormistra. Profesionálních sborů není v naší republice tak veliké množství, a na vedoucích pozicích se vždy prosadily osobnosti vynikající výjimečnými hudebními kvalitami. Otázkou tedy je, jaký by sbormistr měl být.

Do devadesátých let 20. století se amatérských sborů ujímali především orchestrální dirigenti. Až poté se začaly na vysokých uměleckých školách otevírat studijní obory zaměřující se na sbormistrovství. I přes tuto možnost se ve vedení sborů prozatím uplatňovali především absolventi konzervatoří nebo pedagogických fakult. Je však třeba si uvědomit, že je zde několik faktorů, které napomáhají umělci stát se kvalitním sbormistrem.

Především by měl být výborným hudebníkem. Podstatná je také znalost lidského hlasu a práce s ním. Kromě základních hudebních dovedností, do kterých patří smysl pro výšku a intenzitu tónu a smysl pro čas a rozsah tónu, by měl sbormistr perfektně ovládat rytmus, barvu zvuku, mít vytříbený smysl pro souzvuk a velikost tónu. V praxi by měl vnímat a kontrolovat výšku tónu, intenzitu tónu, rytmus a témbro. Důležité jsou také jemné sluchové představy, představy pohybu a přiměřený rozsah paměti a schopnost rychlého učení. V neposlední řadě by měl mít vysokou úroveň hudební inteligence (schopnost hudební reflexe, volná hudební asociace) i rozvinuté hudební cítění (možnost emocionálního prožitku a přenesení emocí na posluchače, hudební vkus). Dobrý sbormistr by měl být také výborným psychologem a pedagogem, ideálně s přirozenou autoritou. V tomto jej ale velice ovlivňuje kolektiv, se kterým pracuje. Jedná se totiž o lidi s vyšším emocionálním cítěním, než lidé nemuzikální, což bývá pro osobnost pedagoga velice vysilující a náročné.

Pozice sbormistra v čele amatérských sborů není jednoduchá. Je třeba si uvědomit, že tato tělesa jsou tvořena zpěváky, kteří se dobrovolně a ve svém volném čase věnují této ušlechtilé činnosti. A sbormistr se nachází ve velmi těžké pozici. Musí být přísným a svědomitým šéfem, ale na straně druhé také chápatým přítelem či partnerem (u dospělých sborů), nebo strýčkem (tetičkou) u sborů dětských. Musí se umět se svými kolegy zpěváky i zpěváčky zasmát a pobavit, umět jim naslouchat a také poradit.

Samotná pozice sbormistra je však ještě komplikovanější. Je to dáno snahou vytvořit kvalitní a úspěšné těleso, což vyžaduje jistou dávku kázně a pravidel, avšak v rozumné míře tak, aby byla snesitelná pro fungování sboru a aby se z oblíbeného sbormistra nestal despota. Tyto disproporce se většinou ukazují při rychlých a zásadních rozhodnutích, které je nutné učinit pod tlakem. Dovednosti zvládat takovéto situace se sbormistr učí celý život a přes veškerou snahu dochází místy až ke krajním řešením.

V době komunistického režimu byly amatérské sbory jedinou možnou realizací pro sbormistry v jejich aktivní činnosti. Velmi motivující skutečností byla i možnost cestování do západní Evropy na festivaly a soutěže pěveckých sborů, na něž se zpravidla dostávali jen ti nejlepší. Tyto bariéry již však dávno padly, což se projevilo hlavně na dramaturgickém smýšlení sborů a v možnostech cestovat nejen za soutěžemi, ale i za koncertní činností. Je třeba zmínit i negativní hledisko dnešní doby. Zásadním problémem je vysoká pracovní vytíženost většiny členů a existenční problémy dnešní doby.

Dnes již není motivací amatérských sborů možnost zájezdů, ale je to láska k hudbě, vztahy v kolektivu a především osobnost sbormistra. Ten, pokud s tělesem pracuje svědomitě a cílevědomě, otevírá sboru další možnosti spolupráce s většími hudebními celky. Ať s rozhlasovými orchestry, nebo s divadelními institucemi.

Tento fakt mohu z vlastní zkušenosti potvrdit, neboť od mého počátku účinkování na scéně divadla J. K. Tyla v Plzni zde byly zapojeny sbory jako Nová Česká píseň či Dětský sbor při DJKT v několika inscenacích s velikými ansámblly (Aida, Jana z Arku na hranici, Komedianti, J. J. Ryba, Prodaná nevěsta atp.). Tento způsob práce je nejen motivujícím, ale také výdělečným, což je pro většinu sborů možnost ulehčení finanční stránky, neboť dnes si vše členové hradí převážně sami. Na scéně plzeňského divadla působím jako externí člen již pátou divadelní sezónu. Během mého působení jsem nastudoval skoro všechny opery pod vedením docenta Zdeňka Vimra.

Pokud se ohlédnou na již vypsání aspekty správného sbormistra, mohou říci, že je pan Vimr vzorovým sbormistrem, o čemž svědčí i jeho dlouhodobé působení v Nové české písni a operním sboru DJKT. Zdeněk Vimr dokonce i v profesionálním tělesu našel svoji druhou rodinu, a také tak s nimi pracuje a zachází. I přes vyžadování kvalitní práce, na kterou je v posledních sezónách velmi málo času z důvodu častých premiér, si stále najde čas a chuť posedět se svými přáteli a probrat profesní či osobní problémy a poradit. A také je tím, kdo dává příležitost začínajícím umělcům poznat prostředí divadla, opravdový temporytmus profesionální hudební práce i seznámení s dalšími pěvci, v nichž mohou hledat vzor.

1.4. Sbormistrovská činnost mimo DJKT

1.4.1 Česká píseň

V roce 1954, z původních záměrů nahrávat lidovou píseň v plzeňském rozhlasovém studiu, vznikl smíšený sbor Česká píseň. Zakladatelem tohoto tělesa byl Zdeněk Lukáš, sbormistr a skladatel, jenž v té době pracoval jako dramaturg plzeňského rozhlasu. Zprvu se sbor věnoval spíše písňím a tvorbě lidové, ale po několika letech se začal zaměřovat na tvorbu z různých historických období. S tím šla ruku v ruce nejen účast na větších akcích a festivalech, ale i první větší ocenění. Pod Lukášovo vedením se sbor vypracoval mezi přední sbory tehdejší republiky, o čemž svědčila i vyznamenání ze sborových soutěží na domácí scéně i v zahraničí. Škála repertoáru byla rozmanitá, a tak sbor pokryl všechna historická období a hudební styly. Ani moderní tvorba České písně nebyla cizí, vždyť jejich sbormistr byl též skladatelem a sborovou tvorbu psal výhradně pro svoje těleso. Zdeněk Lukáš vytvořil během dvacetileté sbormistrovské praxe z České písně pojem. Proto byla pro sbor neřešitelná skutečnost, když musel Z. Lukáš, díky nátlaku politických a kulturních činitelů, svoji činnost v roce 1974 ukončit. I přes napjatou atmosféru dokončil Lukáš koncertní sezónu výročním koncertem v Plzni dne 13. prosince 1974 k dvaceti letům od založení. Posledním vystoupením byl koncert v Roztokách u Prahy 31. června 1975, jež dirigoval téměř tajně.

Během dalších let Česká píseň občas natáčela v plzeňském rozhlase, ale veškeré sbormistry, jež byly tomuto tělesu nabízeny, odmítala. Změna nastala v lednu 1979, kdy se souhlasem Z. Lukáše obsadil místo sbormistra Zdeněk Vimr. Mladý sbormistr a tenorista, jenž zažil práci Z. Lukáše, neboť byl členem sboru od roku 1971, byl přijat členy sboru a během krátké doby se mu podařilo sbor obnovit a doplnit o chybějící členy, nevyjímaje zpětné zařazení do plzeňského kulturního spektra. V létě 1983 sbor odjel do Francie, do blízkosti Dijonu. Tento zájezd byl pro Českou píseň velice inspirativní, neboť kromě tří koncertů (Lons – le Saunier, Damparis a Chaussin) si domů přivezl několik pochvalných kritik a nové přátelské vztahy. Další významnou cestou byla účast na Dni československé kultury ve Štětíně v Polsku v roce 1985. Zde sbor účinkoval na šesti koncertech.

České písně se dařilo a byla uznávaným sborem. V národní soutěži v Jihlavě získala v roce 1984 2. místo, v národní soutěži ženských sborů v roce 1986 také 2. místo. Roku 1988 se sbor zúčastnil mezinárodní soutěže, která probíhala v rámci Pražských sborových dnů, a získal „zlaté pásmo“. V témže roce byla Česká píseň nominována mezi čtyři přední sbory Československé federativní republiky, které se zúčastnily 1. mezinárodní soutěže v Jihlavě. V Příbrami dokonce získala titul absolutního vítěze komorních sborů v ústředním kole soutěže *Písně přátelství* v roce 1989.

Dramaturgicky se Česká píseň nelišila od vedení Zdeňka Lukáše. Stále se snažila držet repertoár ve všech historických rovinách. I přes to byla znatelná převaha renesančního repertoáru a kontrastně k tomu repertoáru současného. Základní složkou však stále zůstávaly úpravy lidových písní, které byly ceněny především při zahraničních vystoupeních.

Co se však Zdeňku Vimrovi povedlo, byly rozsáhlejší skladby, jež sbor zpíval s plzeňskými orchestry. Ač byla Česká píseň spíše komorní soubor, suplovala velká sborová tělesa, na která se v Plzni nedostávaly dostatečné finanční prostředky. Na to také poukazuje skutečnost, že v době rekonstrukce plzeňského Velkého divadla v letech 1984 – 1985 byla Česká píseň přizvána k dlouhodobé spolupráci s orchestrem opery DJKT. Ten během rekonstrukce nastudoval koncertní program, na kterém byla Smetanova kantáta *'Česká píseň'*, a kantáta Bohuslava Martinů *'Kytice'*. Smetanova *'Česká píseň'* byla provedena celkem pětkrát a *'Kytice'* B. Martinů dokonce devětkrát. V obou dílech Vimrův sbor spolupracoval s operním sborem DJKT.

Nejvýznamnější spolupráce sboru však byla s Plzeňským rozhlasovým orchestrem. V pravidelných koncertních cyklech zazněly například *'Česká mše vánoční'* od Jana Jakuba Ryby, nebo Lisztova *'Faustovská symfonie'*. Mezi nejnáročnější však lze zařadit dvě skladby. První byla *'II. symfonie'* od Jaroslava Krčka⁷ a kompozice *'Slovo'* od Ilji Zeljenky⁸. Obě moderní díla patřila k dramaturgicky nejvýznamnějším počínům v plzeňských koncertních sezónách. 22. října 1985 provedla Česká píseň společně s tehdejšími plzeňskými amatérskými orchestry Blodkovu operu *'V Studni'*. To vše pod taktovkou Františka Drse⁹.

7 Jaroslav Krček (22. dubna 1939) – český skladatel, dirigent a zakladatel souboru Musica Bohemica – pozn. autora

8 Ilja Zeljenka (1932 – 2007) – slovenský skladatel – pozn. autora

9 František Drs (21. května 1953) – houslista a dirigent úzce spjatý s Plzní – pozn. autora

Na přelomu let 1989 – 1990, v době změn společenských i politických, také v České písni začala snaha o změnu sbormistra. Proběhla tajná volba a Zdeněk Vimr byl po výsledku 23:16 odvolán z místa sbormistra. Ten neváhal a během několika týdnů založil s oněmi šestnácti podporujícími členy Novou Českou píseň, s níž navázal na předchozí úspěchy. Na post sbormistra dosadila původní Česká píseň dirigenta plzeňské opery Ivana Paříka. Ten byl výraznou uměleckou osobností, a z tohoto důvodu i velice vytíženým dirigentem. Proto za něho se sborem zkoušel i člen tenorové skupiny Lubomír Henrich. České písni scházeli bývalí členové sboru, a tak hledala nové kolegy. Během koncertů využívala především dříve naučený repertoár.

Jako další dirigent se u sboru uplatňoval korepetitor plzeňského divadla Pavel Chaloupka. Ten s Českou písni odjel v roce 1991 na mezinárodní soutěž do rakouského Spittal an der Drau. Zde se České písni dařilo a odvezla z této soutěže 2. místo v kategorii lidových písní a 3. místo v hlavní kategorii. Tento úspěch pomohl České písni opět se zapojit do plzeňského kulturního dění. V tomto roce však sbor opouští z pracovních důvodů jak Ivan Pařík, tak Pavel Chaloupka. Sbormistrovského postu se tak naplno ujal Lubomír Henrich.

Na jaře roku 1992 se Česká píseň odvážila k významnému kroku, a to k natočení prvního CD. V rámci Smetanovských dnů pak s Novou Českou písni provedli společný koncert. Následující rok byl pro Českou píseň významný z důvodů životního jubilea Zdeňka Lukáše. K tomuto výročí Česká píseň uspořádala řadu koncertů pod názvem *'Plynutí času'* podle názvu jedné z Lukášovi kompozic. Také se věnovala přípravě koncertu k výročí založení České písně. V roce 1994 oslavil tento sbor 40. jubileum. Na koncertě věnovanému tomuto výročí byla prvně provedena *'Pater Noster'*, skladba Zdeňka Lukáše, kterou sboru věnoval.

V následujících letech se sbor věnoval spíše koncertní činnosti. To vše bylo dáno i změnami ve vedení sboru. V roce 1996 L. Henrich opustil místo sbormistra a novým řádným sbormistrem se stal až Adam Viktora, který převzal Českou píseň od zastupujícího sbormistra Romana Michálka, a to v roce 1998. V ten samý rok proběhl koncert k 70. narozeninám zakládajícího sbormistra a skladatele Zdeňka Lukáše. A následující rok se nesl stále v duchu výročních koncertů. Prvním z těchto koncertů byl koncert k výročí 70. narozenin Petra Ebena. Zde na koncertě sbor uvedl Ebenovu skladbu *'De Tempore'*. Dalším z výročních vystoupení byl koncert k 60. narozeninám plzeňského biskupa Františka Radkovského.

Během dalšího roku se Česká píseň zaměřila na koncertní činnost nejen v domácím prostředí, ale také v zahraničí. Jako zásadní lze považovat účast na hudebním festivalu na hradě Piberstein v Rakousku a provedení skladby Charlese Gounoda *'Cecilská mše'* v Regensburgu společně s Karlovarským symfonickým orchestrem. Do Regensburgu se Česká píseň vrátila ještě o rok později s *'Requiem'* od Wolfganga Amadea Mozarta.

Podzim roku 2001 byl pro sbor opět zlomový. Adam Viktora opustil místo sbormistra a jeho místo nahradil dirigent Jiří Štrunc. Pod jeho vedením se sbor hojně zúčastňoval hudebních festivalů po celé České republice a také připravil a provedl několik samostatných koncertů či koncertů ve spolupráci s ostatními sbory. Dále také pokračovala spolupráce s Karlovarským symfonickým orchestrem. 50. výročí založení sboru bylo oslaveno koncertem ve Velké synagoze v Plzni. Jako čestní hosté byli pozváni především Zdeněk Lukáš, ale také Zdeněk Vimr společně s Novou Českou písní.

V roce 2008 došlo k výměně dirigentů, kdy za Jiřího Štrunce nastoupil Vojtěch Jouza. Ten se sborem vystoupil v rámci Mezinárodní sborové soutěži v italském Rimini v roce 2010. A ve vedení sboru zůstává dodnes. A není divu, neboť pod jeho vedením sbor pravidelně účinkuje nejen na plzeňské domácí scéně, ale také v širším okolí, nevyjímaje koncerty v Německu. Podstatným však byl koncert k 60. výročí založení sboru. Ten proběhl v Měšťanské besedě 11. října 2014 a na repertoáru byla díla nejen Zdeňka Lukáše, ale také dalších českých a zahraničních skladatelů.

Je třeba také zmínit pěvecké osobnosti, které v posledních letech s Českou písní spolupracují. Jsou mezi nimi sólisté opery DJKT a Národního divadla. Z těch lze jmenovat Tomáše Kořínka, Václava Lemberka, Martina Matouška, Jakuba Hliněnského, Gabrielu Eibenovou, Adélu Skočilovou a mnoho dalších.

1.4.2 Nová Česká píseň

Nová Česká píseň byla založena sbormistrem Zdeňkem Vimrem a bývalými členy České písně¹⁰. Nově seskupený sbor začal intenzivně pracovat již na konci února roku 1990 a během krátké doby se mu podařilo navázat na úspěchy České písně. Již na podzim tohoto roku se Nová Česká píseň zúčastnila národní soutěže špičkových komorních sborů v Jihlavě, kde získala cenné 2. místo a také zvláštní ocenění za nejlepší provedení povinné skladby. Zároveň s tím byl Zdeněk Vimr oceněn za nejlepší dirigentský výkon. Tato ocenění pomohla Nové České písni navázat na předchozí úspěchy České písně a začala na sebe brát zcela samostatně náročné umělecké úkoly. V roce 1991 vycestovala do Francie a Belgie, kde byla velice kladně oceněna. V roce 1992 koncertovala dvakrát ve Spolkové republice Německo. První zájezd byl do Erkrartu a Neviges, druhý na mezinárodní soutěž v Nidderau, kde sbor získal „zlatý diplom“¹¹ a absolvoval další trojici koncertů.

Zdeněk Vimr se snažil zachovávat stejné, či alespoň podobné dramaturgické rysy, jako během svého působení v České písni. Plzeňský rozhlasový orchestr požádal sbor o spolupráci a společně provedli několik nahrávek, jako *'Mše D dur'* od Antonína Dvořáka (5. května 1990), *'Missa pastoralis in D'* od Františka Xavera Brixiho a *'Česká mše vánoční'* od Jana Jakuba Ryby (19. prosince 1991). Dvořákovu mši Nová Česká píseň také provedla s brněnskými sbory Amicitia a Foerster za spolupráce Moravské filharmonie Brno, jež vystoupila pod taktovkou Petra Fialy na jihlavském vokálním festivalu v roce 1991. S dirigentem Vítězslavem Podrazilem provedla Nová Česká píseň a Plzeňské orchestrální sdružení Mozartovu *'Mši C dur'*, a to dokonce pětkrát během let 1990 – 1991. S Františkem Drsem uvedla Rybovu *'Českou mši vánoční'* v roce 1992. Sbor také premiéroval skladby současných autorů. Z těchto lze jmenovat dva cykly vánočních písní, které sboru věnovali Jiří Bezděk a Ilja Šmíd, a především cyklus *'Liturgické písně'* Zdeňka Lukáše pro barytonové sólo a sbor. Tento cyklus byl premiérován 10. března 1992 v Plzni a společně s ním byla provedena ještě skladba *'Třeba se spolu jednou pomilujem'*, taktéž od Zdeňka Lukáše.

¹⁰ viz kapitola 1.3.1 – pozn. Autora

¹¹ Příloha č. 2, č.3

V roce 1993 ženská část sboru nastudovala kantátu „*Otvírání studánek*“ od Bohuslava Martinů.

Celkově byl rok 1993 pro sbor velice úspěšným. Nešlo jen o provedení díla Bohuslava Martinů, ale také o bohatou koncertní činnost v zahraničí. Ve dnech 4. a 5. června vystoupila Nová Česká píseň ve dvou německých městech Heiler – Gelnhausen a Mainhausen. Ještě téhož roku koncertovala na půdě Švédska a Dánska. V Dánsku byla hlasovou oporou při bohoslužbě, avšak zásadní byly následující čtyři koncerty, z nichž tři byly provedeny v hlavním městě Švédska Stockholmu a poslední z čtveřice ve Vaxholmu. Do zahraničí sbor téhož roku vycestoval ještě jednou. Tentokrát do Regensburgu, kde přednesl *'Liturgické písně'* Zdeňka Lukáše a *'Mši D dur'* Antonína Dvořáka.

Rok 1994 nebyl o počet koncertů či zájezdů chudší. Již od počátku roku sbor několikrát vystupoval v okolí Plzně a v Praze. 16. července provedl samostatný koncert v německém Kliebergu. Po necelém čtvrt roce se opět vydal do zahraničí, a to tentokrát do Španělska. Cestou do cílové destinace provedl samostatný koncert v Chaussin ve Francii, a to 26. října. 28. října vystoupil v divadle ve španělském městě Basauri a následující tři dny vystupoval v rámci soutěže *Tolosa Choral Contest* v Tolose. Do konce roku provedla Nová Česká píseň ještě několik dalších vystoupení na plzeňské hudební scéně.

Během následujících let započala Nová Česká píseň také spolupráci s DJKT, což bylo také důsledkem nástupu Zdeňka Vimra na post sbormistra v operním sboru. Prvním velkým společně provedeným dílem bylo *'Requiem'* Giuseppe Verdiho, které bylo provedeno 2. listopadu 1996. Od tohoto okamžiku byla Nová Česká píseň zvána ke spolupráci do dalších inscenací.

Dalším ze společných projektů s DJKT byla opera *'Cavaleria rusticana'* Pietra Mascagniho, která byla premiérována v 17. června 1997, a také provedení *'Mše D dur'* Antonína Dvořáka 1. listopadu téhož roku.

V roce 1998 se sbor vrátil do Chaussin ve Francii, a to 4. června. O den později v německém Heitershemu provedl světovou premiéru díla *'Dies Irae'* od Zdeňka Lukáše. Na podzim roku 1998 se vydal na hudební festival v Steyr v Rakousku ve dnech 24. a 25. října. Ke konci roku, 19. prosince, společně s orchestrem plzeňské konzervatoře, jenž řídil dirigent Jiří Štrunc, odpremiéroval dílo Ilji Šmída *'Zvěstujem vám radost'* v rámci vánočního koncertu.

Rok 1999 byl pro Novou Českou píseň rokem francouzským. 'Píseň' se vrátila do jí známého prostředí Chaussinu, kde 25. října provedla samostatný koncert. O tři dny později, tedy 28. října, vystoupila v malebném kostele Notre Dame v Bordeaux, kde provedla 'Mši c moll' od Wolfganaga Amadea Mozarta. O den později uvedla stejné dílo v Roquefortu. V Saint - Marcaire se 30. října představila svým samostatným koncertem a svoji cestu po Francii zakončila v Arcachonu.

S novým miléníem se Nové České písni dostalo možnosti koncertně vyjet až za Atlantický oceán do Spojených států amerických. A tak od 5. do 15. července se Amerika mohla zaposlouchat do koncertů provedených tímto sborem. Ten započal svá vystoupení v Champaigne a přes Sinsinawu, Cedar Rapids, Spillville, St. Paul a Madison doputoval do Chicaga, kde svoje turné zakončil. Po tomto velikém turné sbor následující dva roky vynechal cestování a zaměřil se především na koncerty na domácí půdě, a spíše odpočíval po náročném a úspěšném období. Avšak jen do roku 2003, kdy 25. července vystoupil v Nottinghamu ve Velké Británii a o den později v Newark - on - Trent. Cestou domů ještě uskutečnil dva koncerty v Belgii, a to v Kontichu a Geraardsbergenu. Při této cestě navázala 'Píseň' přátelské vztahy. Výsledkem tohoto přátelství byl společný koncert s anglickým sborem Carlton v Plasích nedaleko Plzně. Nová Česká píseň zde 5. června v prostorách kostela Nanebevzetí panny Marie uvedla 'Requiem' Zdeňka Lukáše. Umělecky významná byla návštěva Ampleforthu, kde sbor vystoupil 17. července v rámci známého profesionálního hudebního *Ryedale Festival*, a Yorku, kde sbor koncertoval v tamní katedrále 18. července.

Na další větší koncertování na zahraničních scénách si však musel sbor počkat až do roku 2011. Do té doby se zaměřil především na oblast domoviny s občasnými výjezdy mimo ní. Mezi tyto výjimky je třeba uvést festival *Meresme* ve Španělsku (2008) a také několik koncertů v Německu. V roce 2011 se sbor vydal do země zpěvu a rodiště největších hudebních mistrů - Itálie. Zde provedl dva koncerty v Pontanii¹² a Privernu, a to 22. a 23. července.

12 Příloha č. 4

Po několika letech koncertní praxe byla Nová Česká píseň oslovena ke spolupráci s operou DJKT, a to na představení '*Bolero, Carmina burana*', jež bylo premiérováno 8. června 2013. Toto představení bylo reprízováno celkem devatenáctkrát, což znamenalo pro sbor veliký příliv nových zkušeností s divadelním prostředím. Spokojenost divadla s prací sboru a potřeba doplnění velikého ansámblu nabídla Nové České písni podílet se na dalším projektu, a to na oratoriu Arthura Honeggera '*Jana z Arku na hranici*'. I v tomto byla 'Píseň' přesvědčivá, a toto dílo bylo u publika velice oblíbeno již od premiéry 4. června 2016. Nelze opomenout stálou spolupráci s DJKT při projektu '*Noc s operou*', kdy sbor vypomáhal s velikým nasazením. Bylo to dáno velikostí prostoru, jaký skýtá Amfiteátr na Lochotíně, ale také odlišností prostor, ve kterých je dílo uváděno.

Zásadním okamžikem pro celý sbor bylo rozhodnutí tehdejšího sbormistra a zakladatele Nové České písni Zdeňka Vimra o ukončení jeho působení. Sbor se tedy začal připravovat na rozlučkový koncert a se svým 'otcem' se řádně rozloučil 26. ledna 2018 v Západočeském muzeu v Plzni. Zde také Zdeněk Vimr obdržel medaili Artis Bohemiae Amicis z rukou tehdejšího ministra kultury Ilji Šmída. Medaile, udělovaná osobnostem, které svojí ustavičnou a svědomitou prací jsou velikým přínosem pro společnost, byla důstojným završením Vimrový dlouholeté práce v pozici sbormistra amatérského sboru.

Vimr sbor předal novým sbormistrům Adrianě Christovové a Jaroslavu Pletichovi, kteří byli Vimrovými studenty na Pedagogické fakultě. Avšak po necelém roce došlo opět ke změnám a dnes je na pozici sbormistra Martin Červenka, další z Vimrových absolventů sbormistrovství.

Celková aktivita sboru byla mnohem rozsáhlejší a zasloužila by si samostatnou odbornou práci. Sbor během svého působení provedl do konce roku 2018 úžasných 361 koncertů a vystoupení. V této cifře nejsou však zastoupena představení ve spolupráci s DJKT, kterých bylo okolo čtyřiceti. Sám Zdeněk Vimr oddirigoval 353 představení, a tento počet svědčí o úspěšnosti jeho tělesa a také o jeho profesionalitě a chuti scházet se a těšit svojí hudbou občany nejen Plzeňského kraje.

2. Divadlo Josefa Kajetána Tyla

2.1 Historie operní scény

První zmínky o vzniku opery v Plzni se objevují v roce 1865, kdy členové Hlaholu a pražští operní pěvci zinscenovali jednu z oper M. Friedricha von Flotowa. Mezi stálou operní scénou se Plzeň zařadila až o tři roky později, kdy Pavel Švanda st. zahájil operní činnost v Městském právovárečném divadle 28. října 1868 operou *'Il trovatore'* Giuseppe Verdiho. O rok později se pyšnila českou novinkou – Smetanovo *'Prodanou nevěstou'*. Prozatímní prostory divadla však nebyly dostačující, a tak 27. září 1902 byla otevřena budova Velkého divadla. Po Pavlu Švandovi st. stáli ve vedení divadla i opery osobnosti, které měly pro divadlo veliký přínos. Ještě před otevřením Velkého divadla byla na repertoáru především díla českých autorů, z nichž to byli především Bedřich Smetana a Antonín Dvořák. Společně s českými díly zde však zazněla díla Wolfganga Amadea Mozarta, Richarda Wagnera a Petra Iljiče Čajkovského.

Po otevření Velkého divadla v roce 1902 se do čela divadla postavil Vendelín Budil. Ten, i přes svoji lásku k činohře, znal důležitost opery pro plzeňské posluchače. Z toho důvodu měl snahu zvat kvalitní umělce na vedoucí pozice divadla. Jedním z těchto uměleckých šéfů byl Emanuel Bastl. Pod jeho taktovkou se mohli Plzeňané zaposlouchat do děl jako *'Tosca'*, *'Madame Butterfly'* či *'La bohème'*. Po odchodu Vendelína Budila v roce 1912 nastoupil na místo ředitele Karel Veverka. Ten se ihned po nástupu do funkce musel potýkat s hledáním nového šéfa opery, neboť Emanuel Bastl toto místo opustil. Veverka však uviděl talent v mladém Václavu Talichovi. Období těchto dvou velikánů však netrvalo dlouho. S 1. světovou válkou došlo k omezení provozu divadla a k částečnému rozpuštění kolektivu.

Divadlo se po válce snažilo vrátit do původních poměrů, a to vše měl na starost nový ředitel divadla a dirigent Pavel Dědeček. Ten se zaměřil především na režijní koncept opery, neboť v té době byli interpreti zvyklí režírovat své role dle svých představ. Myšlenka operních režisérů se ujala, a tak v ní pokračoval i nástupce Pavla Dědečka Ota Zítek. Ten byl na postu ředitele v letech 1931 – 1939.

Nejvýznamnější období plzeňské opery však přišlo až s Bohumírem Liškou v roce 1955. Díky jeho dvanáct let dlouhé práci došlo především ke zkvalitnění hudební stránky všech hraných oper. Ovšem zajímavý byl i díky svému konceptu v dramaturgickém směru, kdy dával možnosti soudobým operám. Na Liškovu práci navázal v roce 1967 Karel Vašata. Vašata v divadle působil již od roku 1948. Za jeho éry se v Plzni hrálo několik zajímavých titulů, z nichž je třeba jmenovat *'Růžového kavalíra'* a *'Z mrtvého domu'*.

V roce 1980 došlo k uzavření Velkého divadla. Důvodem byla generální rekonstrukce stavby a opera byla nucena využít pro své působení Komorní divadlo. To bylo ale pro současnou operu nevyhovující. V této době vedl operu režisér Oldřich Kříž¹³ a některé jeho tituly získaly díky malým prostorám Komorního divadla pozoruhodnou dramaturgii, např. Štěpánkovo *'Biblické panoptikum'* nebo Kašlíkův *'Krysař'*. Po šesti letech, konkrétně 15. února, došlo po rekonstrukci k otevření Velkého divadla novou inscenací *'Prodané nevěsty'*. Do roku 1989, než završil své působení na postu vedoucího opery, Oldřich Kříž navrátil opernímu repertoáru ta díla, která se kvůli malým prostorám Komorního divadla hrála jen zřídka. Po následné sametové revoluci nastalo období 'střídání vedení' a hrál se povětšinou klasický repertoár. Kromě toho začala opera jezdit do Švýcarska, konkrétně do Winterthuru a do řady německých měst. Mezi nejvýznamnější zájezdy určitě patří zájezdy do Japonska v roce 2003 a 2005.

V roce 1995 se stal ředitelem divadla Jan Burian, který dříve působil jako šéf činohry. Na místo vedoucího opery jmenoval dirigenta Oldřicha Bohuňovského, který se uvedl nastudováním a provedením *'Fidelia'* od L. van Beethovena. Bohužel dirigent Bohuňovský náhle skonal a tak jej na postu šéfa opery nahradil Petr Kofroň, „...který výrazně rozvířil poněkud stojaté vody plzeňské opery.“¹⁴, a to tím, že nastudoval málo známé tituly a zval do Plzně režiséry, kteří měli s operou minimální zkušenosti, nebo dokonce žádné.¹⁵ Tímto se snažil přiblížit operu současným činoherním divadlům.

13Ještě před uzavřením Velkého divadla uvedl poprvé v Plzni Juliettu (B. Martinů), Arbellu (R. Strauss) a např. Honzovo království (O. Ostrčil) – pozn. autora

14Český hudební slovník. *Český hudební slovník* [online]. Copyright © [cit. 14.04.2019]. Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=8091

15Např. Jiří Pokorný, Martin Čičvák nebo Nina Vangeli. - pozn. autora

I přes pozitivní odbornou kritiku se to nelíbilo plzeňskému publiku. Největší odmítavé reakce měla Šárka z r. 2000, kterou režíroval Jiří Pokorný a dirigoval sám Petr Kofroně. Mezi další opery, které byly uvedeny za vedení P. Kofroně, je možné zařadit např. *'Dido a Aeneas'* Henryho Purcella, *'Kapuleti a Montekové'* od Belliniho nebo Busoniho *'Harlekýn'*. Po odchodu Petra Kofroně na jeho místo nastoupil v roce 2004 Jan Zbavitel, který na tomto postu setrval pouhé dva roky. Během té doby ale operní soubor nastudoval po několika letech i klasickou operetu, a to Straussovou *'Vídeňskou krev'*. V roce 2006 jej v šéfovském křesle vystřídal Jiří Pánek, který původně působil jako dlouholetý koncertní mistr operního orchestru. Za jeho působení bylo nastudováno skoro třicet oper. Některé z nich byly v Plzni uvedeny poprvé, jako např. *'Sestra Angelika'*, *'Panna Orleánská'*, nebo *'Španělská hodinka'*.

Dalšími významnými šéfy opery byl Ilja Šmíd, jež vedl divadlo v sezoně 2013/2014 a Tomáš Pilař, který je ve vedení od sezony 2014/2015 dodnes. Od roku 2015 operní soubor přidal na svůj repertoár kromě oper i klasické operety, protože soubor operety a muzikálu věnoval svou pozornost výhradně muzikálům. Mezi režiséry nového tisíciletí je možné zařadit např. Ladislava Štrose, Zdeňka Kaloče, Václava Málka a z mladších pak Zbyňka Brabce, Jiřího Nagyho, Oldřicha Kříže mladšího, Karlu Štaubertovou nebo Magdalenu Švecovou. V roce 2014 přišel velký zlom, který se dotkl nejen operního souboru, ale celého plzeňského divadla. Dne 2. září 2014 byla otevřena budova Nového divadla, Nová scéna a Malá scéna, které nahradily stávající a vlastně nevyhovující prostory v Komorním divadle. Opera zde uvedla nové nastudování *'Libuše'* a *'Prodané nevěsty'* B. Smetany, *'Čarostřelce'* od Carla Maria von Webera a *'Madame Butterfly'* od G. Pucciniho. Na Malé scéně pak opera předvedla mj. několik oper určených pro děti.

Neodmyslitelnou součástí plzeňské opery je rozhodně i koncertní činnost, která byla vždy považována spíše za činnost doplňující vedle tvorby operní. Za vedení Petra Kofroně byla uvedena celá řada symfonických koncertů. Nové tisíciletí ale přineslo změny. Od roku 2007 se pravidelně pořádají koncertní matiné ve foyer Velkého divadla. To bylo před dvěma lety přejmenováno na Foyer Vendelína Budila a uvádějí se zde např. písňové recitály, komorní koncerty nebo setkání s bývalými členy divadla. Od roku 2015 patří k aktivitám operního sboru tzv. *'Noc s operou'*, která se pořádá v plzeňském amfiteátru na Lochotíně.

2.2 Bedřich Macenauer a Zdeněk Vimr

Historie operního sboru sahá do počátků divadla a zavedení operní scény, kdy historie celé opery je popsána výše. Avšak podrobněji bych se rád zaměřil na sbormistra Bedřicha Macenauera a především na jeho nástupce Doc. Zdeňka Vimra. Výběr těchto umělců je dán i nedostatečnou archivací v archivu DJKT, kde krom dobových fotografií není o předchozích sbormistrech žádná podrobnější zmínka.

Bedřich Macenauer¹⁶ se narodil 8. dubna 1929 v Praze. Po vystudování Akademie múzických umění dostal angažmá v Českých Budějovicích. Tam však setrval pouze jednu divadelní sezónu. Tehdejší ředitel plzeňského divadla Bohumír Liška hledal v roce 1957 nového sbormistra. Bedřich Macenauer se do konkurzu přihlásil a byl úspěšný. Pro plzeňskou operu to byla skvělá volba. Macenauer totiž na postu sbormistra působil až do roku 1996, tedy skoro čtyřicet let. Tato doba byla ideální pro rozvoj sbormistrova konceptu práce se sborem a celkový vývoj operního sboru.

Za Macenauerova vedení sbor nastudoval velké množství titulů domácích i světových skladatelů. Celkový počet je roven 146, a jen od roku 1965 jich bylo 122¹⁷. Macenauer však nebyl jen operním sbormistrem. Vedl také Plzeňský komorní ženský sbor, se kterým se věnoval především hudbě soudobé (Bohuslav Martinů, Ilja Hurník, Václav Trojan a Jiří Hanuš).

V roce 1994 byl vyhlášen nový konkurz na post sbormistra a tentokrát byl sbormistrem jmenován Zdeněk Vimr. Ještě dva roky spolupracoval po boku Bedřicha Macenauera a postupně práci s divadelním tělesem přebíral. První opera, na které Zdeněk Vimr se sborem pracoval, byl *'Rigoletto'* od Giuseppe Verdiho. Toto romantické dílo od velkého skladatele bylo premiérováno 22. října roku 1994. A po této premiéře jich následovalo dalších 115¹⁸. Vzhledem k souběžné výuce na Pedagogické fakultě měl Vimr možnost, hledat nové talentované zpěváky, kteří postupně nahrazovali místa svých předchůdců, kteří již byli v důchodovém věku. Tím docházelo k postupnému omlazování sboru a též k efektivnějšímu způsobu práce.

16 Příloha č. 5

17 Příloha č. 6

18 Příloha č. 7

Mladí, životem neunavení umělci, byli schopni poslouchat svého sbormistra a vyhovět mu v jeho požadavcích, čímž si celé těleso zasloužilo velký obdiv na pracovišti, neboť jeho výkony, i přes dočasnou jistou hlasovou nevyzrálou, byly vyrovnané a přesvědčivé. Z těchto zkušeností sbor čerpá dodnes a recenzenty je velice kladně hodnocena každá nová premiéra. Je to dáno nejen nadšením celého tělesa, ale také sbormistrovými zkušenostmi, prací a koncepcí. Letošní sezóna 2018/2019 je však pro Doc. Zdeňka Vimra poslední v plzeňském divadle. Svoji pětadvacetiletou činnost zakončí dílem českého skladatele A. Dvořáka *'Šelma sedlák'*, které bude mít premiéru 8 .června a úplné rozloučení se bude konat 28.června při open-air Lochotín, kde se sbor rozloučí se svým sbormistrem operou G. Verdiho *'Nabucco'*.

3. Rozhovor s Doc. Zdeňkem Vimrem

Jaká je Vaše první vzpomínka na pedagogické začátky?

Již během studií na pedagogické fakultě jsme chodili do Základní školy ve Schwarzově ulici v Plzni na praxi do sedmé a osmé třídy. Ta pravá praxe přišla po dokončení studií, kdy jsem nastoupil do Lidové školy umění v Rokycanech. Zde jsem vyučoval hudební nauky, což byla moje aprobace, a založil jsem zde dětský sbor, který funguje dodnes pod vedením mé bývalé ženy Aleny Vimrové.

Byl jste dlouhá léta odborným asistentem, poté docentem na pedagogické fakultě a následně také vedoucím oboru sbormistrovství. Jak na toto období vzpomínáte?

Vcelku velice kladně. Ale posledních pár let s výukou oboru sbormistrovství beru jako vyvrcholení mé dosavadní pedagogické činnosti na vysoké škole, kde jsem pracoval soustavně 37 let.

Pod Vaším vedením prošli pedagogickým vzděláním osobnosti jako Aleš Briscein, Adam Plachetka a Václav Lemberk, což je jen drobný výběr. Vzpomenete si na jiné skvělé muzikanty, třeba i z oboru sbormistrovství, kteří byli Vašimi posluchači?

Byla to třeba Lucie Hilscherová. Pak se také několik lidí věnuje staré hudbě, například Lucie Bártová či Dagmar Šašková. Dále mám absolventy ve sboru Národního divadla a v Pražském filharmonickém sboru. Pokud zavzpomínám na Aleše či Adama, tak se mi vybaví jejich plný, sytý hlas, který všechny ostatní zastínil. Naštěstí nechodili pravidelně....

Vy jste spíše sbormistr než pedagog, i přes pedagogické úspěchy a dlouholetou činnost. Co Vás naplňovalo více?

Myslím si, že šlo ruku v ruce obojí. Obory, které jsem na fakultě vyučoval, byly intonace, řízení sboru a sbor, a ty úzce souvisejí se zkouškami sboru. Takže jsem rád, že jsem mohl dělat obojí.

Jaký je rozdíl mezi vedením amatérského sboru, jako byly sbory Česká píseň a Nová česká píseň, a profesionálního tělesa, kterým je bezpochyby operní sbor DJKT?

Dle mého názoru jsem veliký rozdíl necítil. Sbory, se kterými jsem měl možnost pracovat, se díky pečlivé práci přiblížily profesionálním sborům. Velký rozdíl však cítím v typu práce. S Novou Českou písní jsem díla z 90% nastudovával „a cappella“, kdežto sbor DJKT ve stejných procentech pracuje za doprovodu orchestru. Ale celková práce je stejná. Rytmus, intonace, kvalita a výstavba skladby z hlasového hlediska je vždy stejná.

Již 25 let jste na scéně DJKT. Máte se sborem nastudováno kolem 120 premiér. Které dílo Vás upoutalo a zarylo se do srdce nejvíce?

Nedokáži říci, které představení bylo to top. Ale vzpomínám na práci s režisérem Antonínem Pitinským, který nastudoval *'Dido a Aeneas'* od Henryho Purcella. Tato inscenace dostala cenu nejlepší divadelní inscenace na české scéně. Zde se i sboru dařilo, neboť se povedlo dobově interpretovat sborové party. Ale nastudovali jsme i spoustu krásných velkých oper. Z těch mohu jmenovat opery jako *'Kníže Igor'*, *'Boris Godunov'* či oratorium *'Jana z Arku na hranici'*.

Během svého působení jste pracoval s velikým výčtem operních dirigentů. Který dirigent se Vám vybaví jako první, pokud se zeptám na ideální spolupráci?

Úplně první dirigent, se kterým jsem nastudovával svoji první operu *'Rigoletto'*, byl František Drs. Takže já vzpomínám na tohoto laskavého a výsostného muzikanta, s nímž byl vstup do divadelního prostředí velmi příjemný. Ale bylo tu také mnoho dalších kvalitních dirigentů, z nichž mohu jmenovat Ivana Paříka, Petra Kofroně a mnoho dalších.

Letos zakončujete svoji kariéru. Co bude Vaší činností po ukončení práce?

Čeká mě aktivní odpočinek. Jako vystudovaný češtinář mám rád literaturu, ale doposud mi na ni scházel čas. Také se chci více věnovat svoji dceři Adéle, které bude sedm let. Chci si prostě užít tu životní etapu, kdy už nic nemusím a mohu se věnovat jen tomu, co potřebuje rodina a co mě baví. Třeba jít na ryby.

Co by jste doporučil začínajícím sbormistrům?

Nejdříve bych jim řekl, že dělají jednu z nejkrásnějších prací na světě. Je to sice specifická práce, kde je třeba skloubit pedagogický, lidský a tvrdě profesní přístup, ale když nastoupíte před dobrý sbor a po šesti až osmi týdnech práce předvedete krásné představení či skvělou nahrávku, máte skvělý pocit. V základu je důležité mít rád ty lidi, celkově tu práci a muziku a především být trpělivý.

Závěr

Sbormistr, pedagog, přítel, ale především obrovský dřič a muzikant. Takto lze nahlížet na člověka Doc. Zdeňka Vimra, jehož osobnost a perfektní sbormistrovská práce mě inspirovala k sepsání tohoto tématu. Během hledání a zjišťování potřebných materiálů jsem se o Z. Vimrovi dozvěděl mnoho zajímavých skutečností, které mě překvapily, inspirovaly či ponaučily.

To, co Doc. Zdeněk Vimr zažil a dokázal během svého života, je velice překvapivé a úctyhodné. Proto jsem rád, že jsem se tímto tématem mohl zabývat a zjistit, jaká byla životní cesta mého sbormistra. S jakými osudy se setkal a naopak co vše jej posunovalo dál. Sám jsem byl překvapen, kolik koncertů Zdeněk Vimr oddirigoval, ale především jak dlouho byl odborným pedagogem na Pedagogické fakultě.

V této práci má čtenář možnost seznámit se nejen s osobností Z. Vimra, ale také s dobou, ve které žil a která mu mnohdy stavěla překážky do životní cesty. Jsou zde ale uvedeny i momenty, kdy byl Zdeněk Vimr na vrcholu své slávy. Okamžiky, kdy se sborem odjížděl ze soutěží a přehlídek s oceněními, které umocňovaly Vimrovu vytrvalou a svědomitou práci. Chvilky plné potlesku a radosti. A vzhledem k tak velikému počtu koncertů a vystoupení je zjevné, že těch pozitivních momentů bylo v jeho životě více než těch negativních.

Zdeněk Vimr je opravdový profesionál ve svém oboru. Nyní v něm již nevidím pouze svědomitého sbormistra. Vidím přítele, který mi pomohl dívat se na sbor jako na těleso, které díky soustavné a především kvalitní práci dokáže vytvořit vynikající hudební atmosféru. A také rodinu. Pracovní rodinu, kde každému, kdo potřebuje, je dána pomocná ruka a kde se běžné životní problémy a strasti mění v malichernosti, neboť hudba a práce s ní spojená je lékem na veškeré problémy.

Soupis použitých pramenů a literatury

Literatura :

Vimr, Zdeněk PaedDr. *Pěvecké sbory v Plzni – problematika jejich vývoje zejména v posledním desetiletí*. Plzeň, 1993 – habilitační práce, obhájena 1994 v Ostravě.

Kolektiv autorů, *Jižní Plzeňsko ...: historickovlastivědný sborník Muzea jižního Plzeňska v Blovicích*. Blovice: Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích, 2003-. ISBN 978-80-87495-15-5.

Elektronické zdroje :

DJKT - Divadlo J. K. Tyla v Plzni. *DJKT - Divadlo J. K. Tyla v Plzni* [online]. Copyright © [cit. 18.04.2019]. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/>

Český hudební slovník. *Český hudební slovník* [online]. Copyright © [cit. 18.04.2019]. Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=8091

Historie sboru Česká píseň. *Vítejte na stránkách pěveckého sboru Česká píseň! Česká píseň* [online]. Copyright © 2009 [cit. 18.04.2019]. Dostupné z: <http://www.ceskapisen.cz/?q=node/51>

Bedřich Macenauer (1929–2013) | OperaPlus. *403 Forbidden* [online]. Dostupné z: <https://operaplus.cz/bedrich-macenauer-1929-2013/>

Zdeněk Vimr, sbormistr a pedagog | Vltava. *Český rozhlas Vltava* [online]. Copyright © 1997 [cit. 18.04.2019]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/zdenek-vimr-sbormistr-a-pedagog-5018145>

Nová Česká píseň - Historie sboru. *Nová Česká píseň* [online]. Copyright © 2019
Nová Česká píseň [cit. 18.04.2019]. Dostupné
z: <http://www.novaceskapisen.cz/o-sboru/historie-sboru/>

mkcr.cz. *Ministerstvo kultury České republiky* [online]. Dostupné
z: https://www.mkcr.cz/oceneni-artis-bohemiae-amicis-72.html_

Ostatní :

Archiv divadla Josefa Kajetána Tyla, Sedláčkova 2, 301 00 Plzeň

Soukromý archiv Doc. Zdeňka Vimra

Přílohy

Příloha č.1 – portrétní fotografie Zdeňka Vimra (Zdroj Archiv DJKT)

Příloha č.2 – Novinový článek, Nová Pravda, 4. července 1992

S dr. Zdeňkem Vimrem o zájezdu Nové České písně

Úspěch z Nidderau

Concordia 1842 Eichen je jedním z mnoha pěveckých sborů, které v dnešním Německu úspěšně navazují na bohatou tradici pěveckých spolků a svou činností oživují hudební dění v nejbližším okolí svého města. Letoší 150. výročí vzniku oslavilo toto amatérské těleso z Nidderau, ležícího nedaleko Frankfurtu, velkolepou akcí – mezinárodní sborovou soutěží. Mezi pětaticeti sbory, zařazenými do jedenácti různých kategorií, se jí zúčastnila i Nová Česká píseň. Výkon známého plzeňského komorního sboru ohodnotila mezinárodní porota zařazením do zlatého pásma. O dojmech z úspěšného červnového zájezdu sbormistr dr. Zdeněk Vimr řekl:

„Byli jsme mile překvapeni spoluúčastí publika, které vyjadřovalo své uspokojení s dobrými výkony velice spontánně a s bezprostřední srdečností. Jak se později ukázalo, byli mezi nimi i posluchači, kteří slyšeli Českou píseň před pětadvaceti lety při jednom ze zájezdů do SRN. Protože v Nové České písní dnes zpívají mnozí její členové, došlo tak k nečekanému a zajímavému setkání.“

● Jaká byla pravidla soutě-

že a jak vypadala její zahraniční účast?

„Pro každou z jedenácti kategorií byla stanovena povinná skladba – v našem případě, pro skupinu komorních smíšených sborů, Ave Maris stella E. Griega, po níž následovala trojice libovolně zvolených skladeb. V této části programu jsme tentokrát dali přednost ukázkám z díla L. Marenzia, B. Martinů a Z. Lukáše.“

K účasti zahraničních sborů bych rád připomenul, že jsme v Nidderau nebyli jedinými zástupci Československa. Spolu s námi se soutěže zúčastnil i mužský sbor Vitkovice a nymburský Vox cameralis. Počínaje zastoupení zemí bývalého východního bloku (ČSFR, Polsko, Maďarsko, Litva) bylo dobrým výsledkem snahy pořadatelů po vzájemném poznání a sblížení.

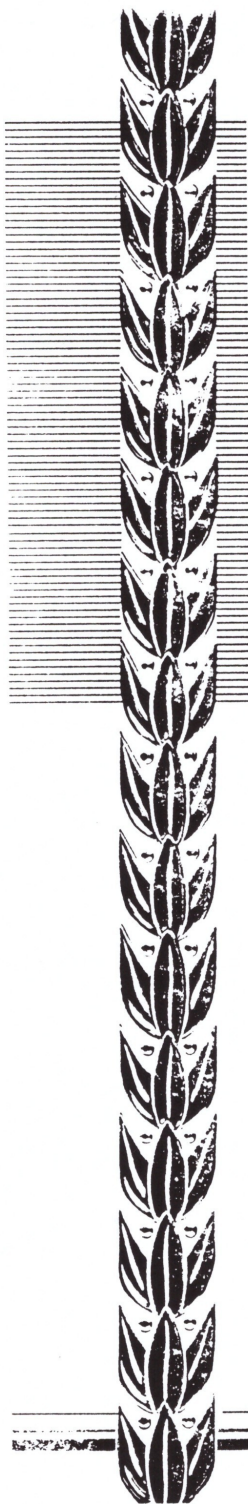
● Podle počtu udělených bodů jste zůstali za absolutním vítězem celé soutěže na čtvrtém místě. V čem jste viděli přednosti vítězného souboru Pro musica Hungaria z Budapešti?

„Jednalo se o sbor složený ze studentů vysoké školy s hudebním zaměřením, tedy budoucích profesionálů. To však ještě nemusí být zárukou vysoké úrovně. Domnívám se, že úspěchy našich maďarských kolegů spočívají jinde. V poválečném Maďarsku se v celém systému všeobecného vzdělání dostala hudební výchově mimořádné pozornosti. Aby tomu tak bylo v nejbližší době i u nás, to je můj přání nejen nás, hudebních pedagogů, ale i celé kulturní veřejnosti.“

(11)

18

-22-

• URKUNDE •

Internationale Chortage Nidderau 1992

Gold Diplom

Nova Česká Piseň, ČSFR

91 Punkte

in der Kategorie A 1

B. Wöner
Vorsitzender

Nidderau, 14.06.92

Herbert Reut
Künstlerischer Leiter

Canta Luglio

Teatro Fellini Pontinia

Venerdì 22 Luglio - ore 20:30

Coro:
Nová Česká Píseň
diretto dal Maestro Zdeněk Vimr

Coro:
Polifonico Città di Pontinia
diretto dal Maestro Roberta Cappuccilli

Cattedrale S. Maria in Priverno

Sabato 23 Luglio - ore 19:00

Coro degli Alpini Ana di Latina
diretto dal Maestro Giancarla Ardetti

Coro:
Nová Česká Píseň
diretto dal Maestro Zdeněk Vimr

entrambi gli eventi ad ingresso gratuito
info: 380.722231 - 329.689092

Příloha č. 5 – portrétní fotografie Bedřicha Macenauera (Zdroj : Archiv DJKT)

Příloha č. 6 – nastudované tituly Bedřichem Macenauerem od roku 1965
(Zdroj : Almanach DJKT)

Titul	Budova	Premiéra	Derniéra
Don Carlos	Velké divadlo	13.4.1996	29.12.1996
Jakobín	Velké divadlo	21.10.1995	25.12.1997
Recké pašije	Velké divadlo	1.4.1995	6.4.1996
Rusalka	Velké divadlo	25.2.1995	27.12.1997
Hoffmannovy povídky	Velké divadlo	4.6.1994	29.12.1994
Tajemství	Velké divadlo	9.4.1994	18.5.1995
Poprask v opeře	Komorní divadlo	15.1.1994	11.1.1995
Její pastorkyňa	Velké divadlo	5.6.1993	15.9.1995
Faust a Markétka	Velké divadlo	20.3.1993	25.12.1994
La traviata	Velké divadlo	28.11.1992	15.12.1995
Prodaná nevěsta	Velké divadlo	26.9.1992	1.1.2001
Příhody lišky Bystroušky	Velké divadlo	13.6.1992	21.2.1993
Dalibor	Velké divadlo	25.4.1992	8.5.1992
Tosca	Velké divadlo	22.2.1992	29.5.1999
Kouzelná flétna	Velké divadlo	14.12.1991	11.12.1992
Maškarní ples	Velké divadlo	15.6.1991	27.10.1993
Lazebník sevillský	Velké divadlo	26.5.1991	23.11.1993
Bohéma	Velké divadlo	23.3.1991	14.5.1994
Nápoj lásky	Velké divadlo	24.11.1990	6.4.1992
Carmen	Velké divadlo	22.9.1990	30.5.1992
Pohádka o caru Saltanu	Velké divadlo	24.2.1990	24.11.1990
Dvě vdovy	Velké divadlo	17.12.1989	23.3.1990
Veselé ženy windsorské	Velké divadlo	24.6.1989	4.4.1990
Trubadúr	Velké divadlo	8.4.1989	23.5.1992
Perníková chaloupka	Velké divadlo	4.2.1989	12.8.1992
Dalibor	Velké divadlo	3.12.1988	27.12.1989
Figarova svatba	Velké divadlo	25.6.1988	15.4.1989
Simon Boccanegra	Velké divadlo	30.4.1988	27.3.1991

Opera z pouti	Velké divadlo	12.12.1987	9.9.1988
Čert a Káča	Velké divadlo	26.9.1987	22.11.1991
Eugen Oněgin	Velké divadlo	13.6.1987	13.4.1989
Madame Butterfly	Velké divadlo	4.4.1987	9.9.1991
Její pastorkyňa	Velké divadlo	17.1.1987	9.5.1989
Rusalka	Velké divadlo	1.11.1986	23.4.1992
Carmen	Velké divadlo	21.6.1986	13.9.1987
Jakobín	Velké divadlo	19.4.1986	31.8.1991
Libuše	Velké divadlo	8.3.1986	31.5.1986
Prodaná nevěsta	Velké divadlo	15.2.1986	8.6.1991
Lazebník sevillský	Komorní divadlo	13.1.1985	1.2.1987
Krysař	Komorní divadlo	27.10.1984	20.12.1985
Pozdvížení v Efesu	Komorní divadlo	19.5.1984	28.12.1984
Braniboři v Čechách	Komorní divadlo	10.3.1984	23.10.1984
Nabucco	Komorní divadlo	24.9.1983	18.6.1988
Rybáři v síti	Komorní divadlo	4.6.1983	30.12.1983
Svět na Měsíci	Komorní divadlo	9.4.1983	9.12.1983
Macbeth	Komorní divadlo	18.12.1982	13.4.1985
Dvě vdovy	Komorní divadlo	25.9.1982	5.6.1986
Život prostopášíka	Komorní divadlo	15.5.1982	28.12.1982
Tajemství	Komorní divadlo	27.2.1982	10.1.1989
Zvonek (Il campanello)	Komorní divadlo	19.12.1981	14.10.1982
Manon	Komorní divadlo	17.10.1981	26.2.1983
Prodaná nevěsta	Komorní divadlo	30.8.1981	31.8.1985
Biblické panoptikum	Komorní divadlo	16.5.1981	30.12.1981
Marta	Komorní divadlo	21.3.1981	8.10.1983
Don Giovanni	Komorní divadlo	20.12.1980	25.1.1983
Hubička	Komorní divadlo	13.9.1980	27.5.1991
Carmen	Velké divadlo	17.5.1980	8.10.1980
A jitra jsou zde tichá	Velké divadlo	15.3.1980	18.6.1980
Čarostřelec	Velké divadlo	15.12.1979	12.2.1982
Honzovo království	Velké divadlo	13.10.1979	8.2.1980
Arabella	Velké divadlo	19.5.1979	29.9.1980
Faust a Markétka	Velké divadlo	24.2.1979	3.10.1980
Julietta	Velké divadlo	16.12.1978	31.1.1980
Piková dáma	Velké divadlo	30.9.1978	5.5.1979
Kouzelná flétna	Velké divadlo	29.4.1978	10.10.1980
Bohéma	Velké divadlo	28.1.1978	21.10.1980
Káťa Kabanová	Velké divadlo	17.12.1977	28.6.1978
Kateřina Izmajlová	Velké divadlo	21.5.1977	27.11.1977
Italka v Alžíru	Velké divadlo	26.3.1977	16.1.1978
Hoffmannovy povídky	Velké divadlo	11.12.1976	15.6.1980
Nevěsta messinská	Velké divadlo	23.10.1976	14.12.1976
La traviata	Velké divadlo	30.5.1976	26.2.1978
Madame Butterfly	Velké divadlo	24.4.1976	9.9.1991
Večer operních aktovek	Velké divadlo	28.2.1976	17.12.1976
Eugen Oněgin	Velké divadlo	6.12.1975	11.5.1980
Příhody lišky Bystroušky	Velké divadlo	20.9.1975	20.10.1978
Daisi	Velké divadlo	26.4.1975	17.1.1976
Maškarní ples	Velké divadlo	15.2.1975	15.2.1975
Maryša	Velké divadlo	14.12.1974	27.2.1975

Mladý lord	Velké divadlo	21.9.1974	27.12.1974
Dalibor	Velké divadlo	4.5.1974	27.10.1975
Falstaff	Velké divadlo	23.2.1974	13.9.1974
Turandot	Velké divadlo	9.12.1973	30.11.1974
Lucrezia Borgia	Velké divadlo	22.9.1973	25.12.1973
Rigoletto	Velké divadlo	16.6.1973	5.10.1974
Pskoviťanka	Velké divadlo	4.11.1972	12.4.1973
Dvě vdovy	Velké divadlo	16.9.1972	6.4.1974
La Gioconda	Velké divadlo	3.6.1972	7.2.1973
Figarova svatba	Velké divadlo	12.2.1972	26.5.1976
Její pastorkyňa	Velké divadlo	18.12.1971	25.6.1972
Dóže benátský	Velké divadlo	23.10.1971	6.9.1972
Tosca	Velké divadlo	5.6.1971	20.3.1977
Don Pasquale	Velké divadlo	10.4.1971	27.1.1973
Rusalka	Velké divadlo	7.2.1971	18.10.1980
Čarodějka	Velké divadlo	12.12.1970	16.1.1972
Koncert opery - Beethovenův večer	Velké divadlo	15.11.1970	1.3.1971
Hubička	Velké divadlo	17.10.1970	5.6.1974
Veselé paničky windsorské	Velké divadlo	6.6.1970	20.1.1971
Juro Jánošík	Velké divadlo	4.4.1970	23.11.1970
Tannhäuser	Velké divadlo	31.1.1970	22.4.1970
Z mrtvého domu	Velké divadlo	13.12.1969	19.2.1970
Manon Lescaut	Velké divadlo	14.6.1969	8.9.1970
Carmen	Velké divadlo	29.3.1969	15.6.1974
Prodaná nevěsta	Velké divadlo	23.2.1969	26.10.1980
Hry o Marii	Velké divadlo	4.7.1968	6.4.1969
Růžový kavalír	Velké divadlo	18.5.1968	11.11.1969
Car a tesař	Velké divadlo	2.3.1968	5.3.1969
Nabucco	Velké divadlo	30.12.1967	30.4.1968
Boris Godunov	Velké divadlo	5.11.1967	20.3.1968
Čertova stěna	Velké divadlo	24.6.1967	5.12.1968
Faust a Markétka	Velké divadlo	30.4.1967	17.12.1967
Tamerlan	Velké divadlo	4.3.1967	9.10.1967
Othello	Velké divadlo	8.10.1966	31.5.1967
Čert a Káča	Velké divadlo	11.6.1966	9.3.1980
Fidelio	Velké divadlo	16.4.1966	22.11.1967
Bohéma	Velké divadlo	19.2.1966	28.4.1968
Zuzana Vojňová	Velké divadlo	5.12.1965	12.12.1966
Eugen Oněgin	Velké divadlo	2.10.1965	27.3.1974
Troubadour	Velké divadlo	27.6.1965	9.3.1968
Libuše	Velké divadlo	8.5.1965	9.5.1974
Příhody lišky Bystroušky	Velké divadlo	20.3.1965	20.4.1966
Šárka	Velké divadlo	16.1.1965	25.4.1965

Příloha č.7 – nastudované tituly Zdeňkem Vimrem (Zdroj : Almanach DJKT)

Titul	Budova	Premiéra	Derniéra
Iris	Velké divadlo	13.4.2019	
Idomeneo	Velké divadlo	9.3.2019	
Veselá vdova	Nová scéna	2.2.2019	
Nabucco	Velké divadlo	13.10.2018	
Nevěsta Messinská	Velké divadlo	7.4.2018	
Hamlet	Nová scéna	20.1.2018	
Jakub Jan Ryba	Velké divadlo	14.10.2017	
Medea	Velké divadlo	3.6.2017	
Rusalka	Velké divadlo	8.4.2017	
Pařížský život	Velké divadlo	4.3.2017	
Madame Butterfly	Nová scéna	21.1.2017	
Evžen Oněgin	Velké divadlo	15.10.2016	
Jana z Arku na hranici	Nová scéna	4.6.2016	
Macbeth	Velké divadlo	2.4.2016	
Čarostřelec	Nová scéna	23.1.2016	
Carmina burana koncert	Nová scéna	6.12.2015	
Edgar	Velké divadlo	24.10.2015	
Slavnostní koncert	Velké divadlo	5.9.2015	
Noc s operou - koncert	Amfiteatr Lochotín	26.6.2015	
Komedianti	Velké divadlo	24.1.2015	
Sedlák kavalír	Velké divadlo	24.1.2015	
Aida	Velké divadlo	18.10.2014	
Slavnostní koncert	Nová scéna	5.9.2014	
Parodie	Velké divadlo	28.6.2014	12.10.2014
Šaty, jaké svět neviděl	Velké divadlo	28.6.2014	12.10.2014
Prodaná nevěsta	Velké divadlo	7.6.2014	
Hoffmannovy povídky	Velké divadlo	5.4.2014	14.6.2015
V. matiné	Foyer divadla	23.2.2014	
Voják a tanečnice	Velké divadlo	25.1.2014	24.4.2015
La traviata	Velké divadlo	19.10.2013	7.2.2015
La Valse/ Bolero/ Carmina burana	Velké divadlo	8.6.2013	27.6.2014
Tosca	Velké divadlo	6.4.2013	19.12.2014
Faust a Markétka	Velké divadlo	19.1.2013	11.1.2014
Tajemství	Velké divadlo	27.10.2012	12.6.2014
La Gioconda	Velké divadlo	2.6.2012	8.12.2013
Nápoj lásky	Velké divadlo	24.3.2012	2.6.2013
Don Giovanni	Velké divadlo	28.1.2012	15.6.2013
Kníže Igor	Velké divadlo	29.10.2011	11.12.2012
Turek v Itálii	Velké divadlo	4.6.2011	3.6.2012
Rigoletto	Velké divadlo	2.4.2011	21.11.2012
Jakobín	Velké divadlo	30.10.2010	14.6.2012
Sluha	Velké divadlo	11.9.2010	28.11.2010
Turandot	Velké divadlo	12.6.2010	16.4.2013
Kouzelná flétna	Velké divadlo	3.4.2010	9.4.2013

Veselé paničky windsorské	Velké divadlo	30.1.2010	8.1.2011
Adriana Lecouvreur	Velké divadlo	24.10.2009	16.12.2010
Bohéma	Velké divadlo	20.6.2009	26.5.2012
Panna orleánská	Velké divadlo	24.1.2009	6.6.2009
Lazebník sevillský	Velké divadlo	25.10.2008	29.5.2010
Carmen	Velké divadlo	11.10.2008	20.2.2010
Dvě vdovy	Velké divadlo	21.6.2008	6.12.2009
Její pastorkyňa	Velké divadlo	29.3.2008	6.6.2009
Španělská hodinka/Sestra Angelika	Velké divadlo	26.1.2008	22.6.2008
Otello	Velké divadlo	3.11.2007	19.12.2008
Nabucco	Velké divadlo	23.6.2007	5.11.2011
Figarova svatba	Velké divadlo	5.5.2007	23.5.2008
Manon Lescaut	Velké divadlo	27.1.2007	14.6.2008
Rusalka	Velké divadlo	4.11.2006	25.4.2010
Dalibor	Velké divadlo	24.6.2006	9.12.2007
Boris Godunov	Velké divadlo	6.5.2006	2.2.2007
Symfonický koncert k 250. výročí narození	Velké divadlo	5.2.2006	
Così fan tutte	Velké divadlo	28.1.2006	8.6.2006
Hry o Marii	Velké divadlo	22.10.2005	19.11.2006
Don Pasquale	Velké divadlo	30.4.2005	15.6.2006
Trubadúr	Velké divadlo	5.3.2005	26.11.2006
Příhody lišky Bystroušky	Velké divadlo	30.10.2004	4.6.2006
Čert a Káča	Velké divadlo	5.6.2004	26.2.2005
Lucerna	Velké divadlo	27.3.2004	31.3.2005
4. Abonentní koncert	Velké divadlo	31.1.2004	
Bludný Holanďan	Velké divadlo	24.1.2004	17.9.2004
La traviata	Velké divadlo	27.6.2003	10.3.2005
Werther	Velké divadlo	31.5.2003	16.1.2004
7. Abonentní koncert	Velké divadlo	4.5.2003	
6. Abonentní koncert	Velké divadlo	6.4.2003	
Únos ze serailu	Velké divadlo	29.3.2003	12.6.2003
Síla osudu	Velké divadlo	25.1.2003	28.12.2003
Prodaná nevěsta	Velké divadlo	12.10.2002	6.3.2003
Eugen Oněgin	Velké divadlo	8.6.2002	13.5.2004
Kunálovoy oči	Velké divadlo	30.3.2002	27.12.2002
Samson a Dalila	Velké divadlo	26.1.2002	23.5.2003
Česká mše vánoční - koncertní provedení	Velké divadlo	20.12.2001	
Julie (I Capuleti e i Montecchi)	Velké divadlo	16.6.2001	30.12.2001
5. Abonentní koncert	Velké divadlo	22.4.2001	
Bloud	Velké divadlo	14.4.2001	21.12.2001
Madame Butterfly	Velké divadlo	16.12.2000	28.5.2004
Hubička	Velké divadlo	14.10.2000	9.2.2003
Koncerty pro Plzeň 2000 - To pivečko, to pivovaru		10.9.2000	
Koncerty pro Plzeň 2000	Bartoloměje	22.6.2000	
Carmen	Velké divadlo	17.6.2000	23.2.2008
Koncert operního sboru DJKT	Velké divadlo	7.5.2000	
Koncertní provedení opery Jolanta	Velké divadlo	8.4.2000	20.10.2000
Šárka	Velké divadlo	29.1.2000	26.11.2000
Česká mše vánoční - koncertní provedení	Velké divadlo	25.12.1999	
Veta za vetu	Velké divadlo	9.10.1999	16.11.2000

Aida	Velké divadlo	12.6.1999	21.4.2000
Symfonický koncert	Velké divadlo	24.4.1999	
La traviata	Velké divadlo	7.3.1999	15.11.2000
Mefistofeles	Velké divadlo	23.1.1999	15.12.1999
Rusalka	Velké divadlo	10.10.1998	11.3.2000
Dido a Aeneas	Velké divadlo	13.6.1998	22.2.2003
Ondina	Velké divadlo	11.4.1998	28.2.1999
Koncert operních árií	Velké divadlo	21.3.1998	
Káťa Kabanová	Velké divadlo	17.1.1998	21.10.1998
Symfonický koncert z díla Antonína Dvořáka	Velké divadlo	1.11.1997	
Lucia di Lammermoor	Velké divadlo	18.10.1997	29.10.1998
Sedlák kavalír	Velké divadlo	25.6.1997	9.1.1998
Čertova stěna	Velké divadlo	12.4.1997	6.3.1998
Catilina	Velké divadlo	15.2.1997	2.12.1997
Česká mše vánoční - koncertní provedení	Velké divadlo	25.12.1996	
Slavnostní koncert - Requiem	Velké divadlo	2.11.1996	
Attila	Velké divadlo	19.10.1996	13.11.1997
Postilion z Lonjumeau	Velké divadlo	15.6.1996	16.3.1997
Don Carlos	Velké divadlo	13.4.1996	29.12.1996
Fidelio	Velké divadlo	10.2.1996	26.11.1998
Don Giovanni	Velké divadlo	17.6.1995	2.2.1998
Piková dáma	Velké divadlo	21.1.1995	17.12.1995
Rigoletto	Velké divadlo	22.10.1994	29.4.2000
Večer operních aktovek - Měsíc, Gianni	Velké divadlo	28.2.1976	17.12.1976

Příloha č. 8 – fotografie Z. Vimra s operním sborem (Zdroj : Archiv DJKT)

Příloha č. 9 – Zdeněk Vimr spolu se skladatelem Zdeňkem Lukášem
(Archiv DJKT)

